

Recenzija učbenika *Dai! 1*

Dai! 1, nov in sodobno zasnovan učbenik za italijanščino kot tuji jezik, je izšel pri založbi *Casa delle lingue* aprila 2023. Namenjen je mladostnikom in (mlajšim) odraslim in zajema raven A1 po *Skupnem evropskem jezikovnem okvirju*. Do leta 2026 bodo prvemu zvezku sledili še trije (*Dai! 2* je tik pred izidom). Skupaj bodo štiri zvezki zajemali ravni od A1 do vključno B2.

Dai! 1 zajema v enem zvezku na 221 straneh kazalo, učbenik, delovni zvezek in še nekaj dodatkov. Poleg tega lahko na spletni strani založbe dostopamo tudi do zvočnih posnetkov, video posnetkov, prepisov in nekaterih drugih dodatni materialov.

Kazalo je pregledno in natančno predstavi vse pomembne elemente (komunikacijske cilje, slovnične strukture, besedišče, kulturne vsebine, video, fonetične in pravopisne značilnosti in naloge) za vsako učno enoto posebej.

Osrednji del učbenika je sestavljen iz uvodne enote (*O La bella lingua*), ki ji sledi osem tematskih učnih enot z naslovi:

- 1 Ciao, piacere!
- 2 Gente di talento
- 3 Un bel quartiere
- 4 Persone importanti
- 5 Abitudini quotidiane
- 6 Tutti a tavola
- 7 Una bella esperienza
- 8 Ti sta benissimo

Učnim enotam sledita kulturno civilizacijska dodatka ter delovni zvezek. Na koncu zvezka *Dai! 1* je še kratek slovnični pregled, ki mu sledijo tabele z nepravilnimi glagoli.

Vsaka učna enota zajema po štirinajst strani, na katerih obravnava precej splošne teme, primerne za začetnike. Vse enote imajo v naprej točno določeno strukturo; vsaka učna enota se razdeli na 9 manjših podenot, ki zajemajo točno določeno število strani in ki se v vsaki učni enoti ponovijo. Vseh prvih osem podenot vodi h končni, deveti podenoti.

Podenote so:

- 1) Učna enota se začne s **COMINCIAMO**. Gra za tipični dve strani, kjer so poleg naslova učne enote in slikovnega gradiva, ki jasno napovesta temo, opredeljeni tudi komunikacijski cilji enote ter končni nalogi (individualna in skupinska). Sledi nekaj uvodnih aktivnosti (poveži, poišči, opazuj in odgovori, kratka vprašanja), ki učenca seznanijo z novim besediščem in mu pomagajo priklicati obstoječe znanje.
- 2) Druga podenota, **COMPENDIAMO**, je namenjena predvsem bralnemu in slušnemu razumevanju ter usvajanju besedišča. Besedilom, ki so ali avtentična ali avtentična dobro posnemajo ne sledijo samo klasične naloge za bralno in slušno razumevanje, ampak tudi krajše komunikacijske naloge, ki od učenca zahtevajo, da se na besedila, sicer na kratko, ampak aktivno odzovejo in izrazijo tudi svoje mnenje.

- 3) V podenoti **OSSERVIAMO E RIFLETTIAMO** so na treh straneh aktivnosti, ki so namenjene spoznavanju novih slovničnih struktur, ki poteka vedno od opazovanja preko sklepanja do pravil in rabe. Prav zato so strukture, na katere naj bi učenec usmeril svojo pozornost, pobarvane in jasno razvidne že na prvi pogled. V tem delu je vedno prisotna tudi igra za utrjevanje in ponovitev slovnične strukture.
- 4) Podenota **APPROFONDIAMO IL LESSICO** na eni strani, tudi s pomočjo slikovnega gradiva, zelo sistematično in pregledno in tudi s pomočjo slikovnega gradiva sistematizira besedišče, ki je obravnavano v učni enoti. Poseben poudarek učbenik v tem delu nameni kolokacijam.
- 5) **GRAMMATICA E COMUNICAZIONE** je podenota, ki na dveh straneh sistematizira in enostavno razloži v učni enoti pomembne slovnične strukture. Razlagam sledijo komunikacijsko zasnovane vaje, ki so namenjene utrjevanju v enoti obravnavanih struktur.
- 6) Podenota **GUARDIAMO IL VIDEO** je osnovana na avtentičnem videoposnetku, ki je tematsko povezan z učno enoto. Sledijo mu aktivnosti za razumevanje, produkcijo in interakcijo med učenci.
- 7) Podenota **CULTURA E SOCIETÀ** je namenjena spoznavanju in razumevanju kulturnih in socialnih vidikov sodobne Italije. Teme (pokrajine, kava, testenine, znani posamezniki, moda, itd.) so klasične in morda celo pričakovane. Čeprav vsebujejo avtentična besedila, so dovolj enostavne za raven A1, a hkrati zanimive in spodbujajo razmišljanje o razlikah med Italijo in državo, iz katere učenec prihaja.
- 8) V predzadnji podenoti, imenovani **PREPARIAMOCI AI COMPITI**, učenec preveri, kaj se je naučil in ponovi snov tako, da naredi nekaj krajših receptivnih in produktivnih aktivnosti, ki so bolj specifične narave, saj so usmerjene prav na pripravo dveh končnih nalog, ki učenca čakata v zadnjem delu
- 9) **I COMPITI** je zadnja podenota in zajema dve obširnejši produktivni nalogi oz. mini projekta, prvi je skupinski, drugi individualni. Vse podenote in aktivnosti postopoma vodijo do te točke, torej točke, v kateri v katerih mora učenec uporabiti in združiti vse v enoti postopoma pridobljeno znanje.

Učnim enotam sledita najprej kulturno civilizacijska dodatka **GESTI** in **GIRO D'ITALIA**. Prvi predstavi zelo na kratko najpomembnejše italijanske kretnje, drugi pa na dvajsetih straneh poda kratke opise desetih italijanskih pokrajin: njihove osnovne podatke in glavne zanimivosti in znamenitosti, ki so seveda odvisne od vsake posamezne pokrajine. Ostalih deset pokrajin bo opisanih v *Dai! 2*.

Sledi enota **ESERCIZI**. Gre za delovni zvezek, ki zajema 48 strani, po šest strani vaj za vsako učno enoto. Vaje so raznolike, jih ni malo, bo pa moral verjetno vsaj na določenih mestih učitelj dodati še kakšno dodatno nalogo.

Delovnemu zvezku sledita še slovnični pregled (**RIEPILOGO GRAMMATICALE**), ki vsebuje tabele in krajše ter tabele z glagoli (**VERBI**).

Gre za komunikacijsko zasnovan učbenik, pri katerem vse teži h in končnim nalogam in na začetku enote zapisanim komunikacijskim ciljem. Vaje in aktivnosti v učbeniku so namenjene razvijanju vseh štirih jezikovnih zmožnosti. Poseben poudarek je vsekakor na sporazumevalnih elementih in produktivnih nalogah (skozi katere učenec utrjuje tudi slovnične strukture), pa tudi igra dobi v učbeniku svoj prostor. Na ta način učbenik postavi v središče učenja tujega jezika učenca, ga spodbuja, da z majhnimi koraki pride do končnih nalog, predvsem pa od njega zahteva, da je bolj ali manj stalno aktivno udeležen pri pouku.

Besedišče je pogosto podprto s slikovnim gradivom in jasno in sistematično zbrano v podenoti *Approfondiamo il lessico*. Pristop k slovnici je induktiven. Učenec preko različnih besedil v kontekstu spoznava nove strukture, ki so jasno označene (pobarvane) z namenom, da učenec takoj usmeri svojo pozornost nanje in jih opazuje. Na ta način lahko sklepa o oblikah in pravilih, ki jih mora sam izpeljati. Šele v podenoti *Grammatica e comunicazione* so slovnične strukture tudi sistematizirane v tabelah in razložene s krajšimi pravili. Slovnične strukture učenci pogosto utrjujejo v kar se da avtentičnih in kratkih komunikacijskih kontekstih in tudi preko igre. Kulturno civilizacijskim elementom so eksplicitno namenjene podenote *Cultura e società* in dodatek *Giro d'Italia*, vendar so prisotni v celotnem učbeniku preko besedil in slik, ki opisujejo in prikazujejo znane in manj znane Italijane, italijanska mesta, način življenja v tej državi, pa tudi njene nove realnosti. Učbenik že vsebuje naloge in vprašanja, ki učenca napeljejo na to, da primerja svojo kulturo in državo z Italijo. Del pisnih besedil in vsi video posnetki so avtentični. Besedila so raznolika (opisi, dialogi, dialogi v obliki stripa, tviti, spletne strani, meniji, sporočila) in ravni primerna. Zvočni posnetki, gre večinoma za dialoge, so posneti večinoma posebej za učbenik, a so dobri, saj ponazarjajo realne situacije, govor pa je jasen, ne prehter in zelo primeren za raven A1. Tudi navodila v knjigi so jasna, večinoma kratka in ravni primerna.

Tudi oblikovno je knjiga dobro zasnovana, predvsem izstopa velikost pisave in dejstvo, da strani niso prenatrpne, kar je še posebej pri začetni ravni izjemnega pomena.

Na zgornji strani vsake posamezne strani je pasica, na kateri sta številka učne enote in ime podenote, na spodnjem desnem robu so številke strani, zapisane tudi z besedo. Barva pasice, ponekod tudi strani in tabel, nam pove, v kateri podenoti se nahajamo in kaj sledi. V vsaki podenoti so elementi, na katere naj bi se učenec osredotočil, posebej označeni (pobarvani, odebeljeni, zapisani z drugo barvo,...), kar učencem pomaga pri prepoznavanju in sklepanju in jih vodi po poti, ki si jo je učbenik zastavil. Naloge za delo v parih, igre, slušni posnetki in naloge za pisno izražanje so še posebej označeni s simboli. Pri vsaki podenoti je tudi na zgodnjem desnem robu označeno, kateri internetni in dodatni viri so za posamezno podenoto dostopni na spletni strani založbe. Zelo jasne so tudi navezave na slovnične razlage in na naloge v delovnem zvezku in omogočajo učencu, da tako takoj ve, kam mora pogledati in kaj mora narediti. Seveda pa je vse to lahko tudi v pomoč učitelju. Slikovno gradivo ni veliko, saj so verjetno avtorji dali prednost vsebini in preglednosti učbenika. Kljub temu, pa se zdi, da je slikovno gradivo uporabljeno premišljeno, in sicer tako da služi kot podpora vsebine; učencu pomaga sklepati, razumeti in konec koncev tudi spoznavati Italijo točno na tistih mestih, kjer je treba.

Učbenik *Dai! 1* je pri založbi *Casa delle lingue* tisti, ki se poskuša, vsaj na področju italijanskega jezika, bolj približati tudi sodobnim uporabnikom. Posameznik lahko izbira med klasičnim in e-učbenikom, na spletni strani založbe pa dostopa do dodatnih materialov (posnetki, prepisi, dodatne vaje, slovnične razlage), ki so dostopni na spletni strani. Do video posnetkov, ki so dostopni na strani *YouTube* strani založbe, pa lahko vsi s knjigo enostavno dostopajo preko QR kod, ki so navedene pri posnetkih. Učbenik spodbuja k uporabi novih tehnologij tudi v nekaterih aktivnostih, ki zahtevajo, da učenci posnamejo svojo predstavitev ali nekaj fotografirajo. Gre za aktivnosti, ki lahko zelo motivirajo mlajšo generacijo, hkrati pa jih učitelj lahko prilagodi tudi za skupine, ki jim je klasičen način brez uporabe mobilnega telefona in računalnika bližji.

Za učitelje obstaja poleg na spletnih straneh dostopnih že pripravljenih dodatnih materialov, razlag in prepisov tudi posebna izdaja s komentarji, namigi in rešitvami, ki so namenjeni prav učiteljem.

Povzetek in sklep

Učbenik *Dai! 1* je to, kar obljublajo avtorji, saj gre za sodoben učbenik, zasnovan na avtentičnih besedilih, ki je komunikacijsko zasnovan in zahteva od učenca, da je neprestano aktiven. Omogoča mu, da razvija vse štiri zmožnosti, s poudarkom na produktivnih zmožnostih. Slovnico in besedišče učbenik vplete v realne kontekste, v katerih jih učenec opazuje in spoznava, uporabi v krajših nalogah, šele nato pa sledi sistematizacija. Kulturno civilizacijski elementi so vpeljani z avtentičnimi besedili in so primerni in zanimivi. Učbenik je izjemno pregleden, ni natrpan, pisava je večja od pisav, ki jih navadno srečamo, kar daje še večjo preglednost in olajša učencem začetnikom proces učenja. Učbenik se posluša približati tudi mlajši publiki z nekaj možnostmi na spletni strani založbe. Vaj v delovnem zvezku ni malo, a tudi ne veliko, a te se lahko kadarkoli doda.

Zaradi vsega omenjenega je učbenik primeren za učenje italijanščine kot je določil založnik, in sicer v gimnazijah in srednjih tehniških ter strokovnih in poklicnih šolah, tudi na narodnostno mešanem območju slovenske Istre, zato ga predlagam v potrditev.

Ljubljana, 20.3.2024

lekt. dr. Daša Stanič